

drug indoeuropejsk narod, in da njihov jezik dosti korenin ima sanskritskih, ktere so vsi drugi indoeuropejski jeziki ali zgubili, ali pa precej popačili, in le edina jezika evropska slovenski in litvanski sta jih še v izvorni čistosti in celosti ohranila ¹⁾. Vendar tega mnenja si ne dam vzeti, da ne bil kak slovensk rod v staro Italio se naselil, kakor sami klasiki pravijo, da so Palini (Paligni) in Dauni iz Ilirika prišli ²⁾.

(Dalje sledi.)

Ozir po svetu.

Donava.

Nar večji in zraven Volge nar daljši reka v Evropi je Donava. Od izvira svojega na nemški zemlji noter do iztočja v črno morja preteka ona lepe in mogočne dežele in mesta, ter nosi na valovih svojih majhne in velike ladje in brodeve. Mnogo različnih narodov biva na njenem bregovju: Nemci, Slavjani, Madžari in Turki. Ona je priča njih marljivosti in njih bogočastja, njih junaštva in njih — okrutnosti; ravno zdaj pa gleda na dva silovita naroda, ki na njenih obalah z nebrojnimi trumami oborožena stojita, pripravljena za kervavi boj in razsodbo osode, ki še ne stoji razodeta v nobeni pratiki.

Menimo torej, da bode bravcem „Novic“ ugodno, od te slavne reke, ki dan današnji tolikokrat se imenuje, kaj več brati.

Donava izvira na Černi šumi v veliki vojvodini Badenski pri majhni kapelici svetega Martina. Do nemškega mesta Donaueschingen imenuje se Brege. Tukej pridružuje se njej rečica Brigah, ki tudi iz Črne šume pride, in obé skupej dobivate ime Donave. Tretji izvir je vrelec na dvorišču knezovega grada v Donaueschingen-u, ki u ravnino se izteka in z imenovanima rečicama se zedinjuje. Teče zdaj Donava proti severoizhodu skozi Virtembersko in Bavarsko memo krasnih mest in gradov, kakoršne so: Ulm, Ingolstadt, Ratisbona, Pasavia.

Ne dalječ odtod prihrumi reka Donava na Avstriansko. Tukej leže na bregovih njenih imenitniši mesta: Linc, Grein, Krems, Korneuburg, stolno mesto Beč (Dunaj) in mnogo drugih.

Od Beča valí se Donava bolj na južno-izhodno, ter pride tako na Ogersko. Tam so na njenih obalah Požun, Komarno, Ostrogon, Vac, Pešta in Budim. Od tega mesta teče ravno na južno, ter nareja mnogo krivín, otokov in terstovitih močirjev po svoji poti noter do Zemuna in Belega grada, kjer mogočna Sava va-njo se vliva.

Odtod gré Donava zopet proti izhodu z mnogimi krivinami, ter loči avstriansko carstvo (posebno banaško krajino) od Turčije. Oršava je zadnje mesto na avstrianski obali; odtod zapuša naše dežele, ter valí se proti jugu do turškega mesta Vidin-a, od tega zopet proti izhodu do Rasove, od tod proti severu, ter se vteka poslednjič po trojih poglavitnih in več manjših strugah v črno morje.

mena so sanskritske“ rabi učeni Nemece Forbiger; naj mi tedaj nikdor ne oponaša, ko da bi njih jaz na novo bil zmislił. — ¹⁾ Tudi vprašanja, ktere sem lani v „Novicah“ na prof. Schleicherja postavil, izbršem, in ker ni na njo doslej odgovora bilo, tu naj se smatrajo kot ne storjene. Meni se je, ko sem tiste vprašanja pisal, ravno taka godila, kakor gosp. Schleicherju, ko je v svoji slovnici cerkvenoslovenščini gosp. Boppa kritiziral. Ali, kakor je gosp. Schleicher pozneje svojo zmoto spoznal in Boppa za odpusčenje prosil, tako tudi sem jaz do edinosti in skladoglasja prišel. Ubogi ljudi spoznavamo vsaki dan resnico prislovice: „Errare humanum“. — ²⁾ Festus XIV. 121.

Dolga je Donava blizo 381 milj; prostora pa objema do 14.400 štirjaških milj. Premnogo družih rek in rečic sprejema v svoje naročje, kakoršne so: Isara, Litava, Drava, Sava, Morava na desni obali; Grana, Tisa, Aluta, Pruta in mnogo družih na levi obali njeni. Donava je polna žlahnih rib, posebno na Ogerskem; zlasti obiluje karpov in víz.

Brodarstvo in trgovina po Donavi jako slovite; veliko važniši bi pa bile, ako bi voda brodiva bila očistjena in bolj pospravljena, ter bi bile nebrojne opovere odstranjene, ki sedaj ladjanje po Donavi zaverajo. Povzdignilo se je bilo še le brodarstvo donavsko takrat, ko so razne družtva se bile zjediniile (posebno tako imenovane paroplovstvene družtva), ter začele po Donavi gor in dol ladjati in trgovati.

Na obalih Donave, posebno pri Beču in na Ogerskem so ob času rimskega vladanja in v srednjem veku, kakor tudi v novejši dōbi bile sila kervave bitve; zopet v naših dnevih stojita si Rus in Turk sovražnika nasproti — loči ju Donava — namerjajo se važne dogodbe na bregovih njenih, in Bog sam le vé: kaj za zagrinjalom prihodnosti se še dalje pripravlja.

Slovanski popotnik.

* V Rusii je 52 škofijstev pravoslavne vére in 462 možkih in 118 ženskih samostanov (kloštrov).

* V Evropi se rodi vsako leto do 9 milijonov ljudi, to je, vsaki dan 24.600, ali vsako uro 1025.

* Oskar Kolberg je pripravil k tisku „pesme naroda poljskega“ z melodijami, kterih veči del je sam nabral.

* Dr. Marcel Moty je izdal satire Horaca v prestavi.

* Dobroznani jugoslavenski pisatelj franciškan Jukić misli v Zagrebu svojega „Prijetla bosanskoga“ zopet začeti izdajati.

* „Neven“ spisuje darove za novele, in sicer vsacega polleta štiri, za dve perve in dve druge stopnje. Za novelo perve verste prejme pisatelj 8, druge verste 5 cekinov v zlatu.

* Prof. Mažuranić v Zagrebu, nabiraje rokopise starih jugoslavenskih pesnikov, jih je spravil že 200 skupej.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz doljnega Štajerskega 6. febr. — Danes moram „Novicam“ eno prav žalostno pisati. 16. dan preteklega mesca pride neki oštir, pol ure od naše farne cerkve proti Hrastniku bivajoč, popoldan v Trbovle, in preden se domú verne, kupi v štacuni nekaj sladkorije za svojo edino dve leti staro hčerko. Na poti domú ga sreča berač, ki že mnoge leta ljudi z vražjimi zdravili gerdo slepari. Berač ustavi moža rekoč: „nate oče! tukaj imam za Vas leko, da si bote bolno roko pokadili“, in s tim dá v papirček zavito belo mišico za lešnjik debelo, ki jo mož v devžek med sladkorijo vtakne. Ko domú pride, kmali priskakija zala Johanica smehljaje k njemu in ga vpraša: ate! mi niste nič prinesli? in ob enem že tudi varžete preiskavati začne. Vesela pobaše sladkorijo in jo hrusta; kar se spomne oče na mišico, zavpije in seže v devžek: ali še mišico ima? Še je najdel večí kosček, vse pa ne. Ubogo dete je je že pohrustalo nekaj, in Bogu se usmli! zavdalo se. Čez malo časa je začelo bljuvati, in vsemu prizadetju vkljub je drugi dan v velicih bolečinah ubogo dete življenje sklenilo. Straha in britkosti očeta, tuge in žalosti matero Vam ne morem popisati, — razjokati se je! Oj, da bi potepenim beračem, rokomavžarjem in ciganom njih sleparsko življenje vendar enkrat ustavilo se! J.H.

Iz Višnjegore. — V ponedeljek 30. dan preteklega mesca ob 10. uri predpoldne so se pripeljali v Višnjogoro milostljivi gosp. Friderik Baraga, škof mišiganski v severni Ameriki, s svojo sestro gospó Greselnovo, popotvaje na svoj rojstni dom v Trebnje na Dolensko. Ustavijo se v gostivnici pri Sp. in ukažejo napraviti hitro kosilice, in povabijo k sebi domačo duhovšino. Pogovarjajo se neizrečeno prijazno z vsimi in povedali so veliko važnega ob kratkem. Bila je pa ravno tisti dan in tisto uro v višnjogorski farni cerkvi poroka, Ženin A. M. je bil iz Novega mesta, nevesta M. S. iz Višnjegore, oba premožna. Po tukajšni navadi se podajo ženitvavci ravno v tisto gostivnico, spraznit ga kak poliček pred kosilom; vedili niso, kdo je v zgornji izbi. Bilo je ženitvavcov šest parov z ženinom in nevesto vred. Godcov niso imeli. Tiho, mirno in spodobno se obnašajo. Preden se škof odpelja, pošljejo ženitvavci, ki so pozneje zvedili, da so prečastiti škof gori, enega izmed svojih prosit, da bi blagovolili ženitvavcem podeliti sveti blagoslov, kar so škof precej z veseljem dovolili. Na to pokleknejo vsi ženitvavci po veži, možki na eno, ženske na drugo stran, ženin in nevesta v sredi. Škof pridejo z zgornje izbe, spremljani od domače duhovšine, se vstopijo med klečejoče, povzdignejo svoje roke, in ju blagoslové. Prec po tem se vsedejo v kočijo in se odpelja v Trebnje. — To je bilo ženitvavcem in drugim pričujočim veči veselje, ko nar prijetniši godba. Konca ne kraja ni bilo pogovora, kolika sreča je zadela ženina in nevesto, precej po poroki doseči škofov žegen od tacega daleč po svetu slavnega škofa — našega rojaka. Gotovo bosta pomnila ta srečni dan vse svoje žive dni.

Višnjagorski.

Iz Ljubljane. Dobra reč obvelja na zadnje vendar. Ravno smo zvedili, da je tudi c. k. vodstvo vojaških stavb v Weiskirchnu in Preravi za 3 vojaške poslopja naročilo pri gosp. Pajku 6 njegovih sisalk, po katerih se bo voda iz vodnjaka po celem pohištvu peljala. Omenjeno vodstvo misli, da se Pajkove sisalke bojo sčasoma napravile po vsih vojaških hišah celega cesarstva.

Iz Ljubljane 9. sveč. Na sončnih stranéh okolice naše so že v drugi polovici pretečenega mesca cveti začele sledeče cvetlice: trobentice, teloh alikurice, beli zvončki ali cinglički, marjetice, ena sorta rudečih jagod, resica; glavice tudi so pokazale dišeče vijolice, in verba ima že zlo izražene mačice pripravljene za cvetno nedeljo. Ali pa bote, mile spomladančnice, se ohranile, ali vas ne bo vzela nova zima, hujši mraz? *)

A. Fleišman.

Novičar iz mnogih krajev.

Tudi za Solnograško vojvodino je nova politično-sodijska osnova dodelana; imela bo deželno sodijo, 20 okrajnih vradij in 6 preiskovavnih sodij; deželna nadsodija za to deželo bo na Dunaji. — Učenci, ki so triklasno spodnjo realno šolo ali spodnji gimnazij dobro izdelali, so po razglasu c. k. ministerstva denarstva pripravi spoznani, stopiti v cesarsko službo pri pripomočnih vradijah tega ministerstva in njemu podložnih vradij; samo po sebi se razume, da učenci po doveršeni zgornji realni šoli so še bolj vgodni za te službe. — Na Dunaji je blizu 450 dohtarjev zdravilstva za 450.000 ljudi; na 1000 zdravih ljudi pride tedaj en dohtar. — Zdravilo slovečega dohtarja Landolfi-ta zoper raka obatoji iz enake mere klorbroma, solnokislega cinka, solnokislega zlata

*) Danes jih že spet pokriva nova bela odeja.

Vred.

in solnokislega antimona; drahma tega zdravila, po katerem se nek vsak rak ozdraviti dá, velja 2 tolarja in pol. — Ker so protivniki miru na Laškem spet začeli ljudstvo strašiti z mnogimi lažmi in pravlicami, je policijsko vodstvo v Milani oklicalo, da vsak, ki se vkriviči tacega pregreška, pride pred vojaško sodbo. — Teržaški odbor, ki nabéra milodare za uboge Istriance, je nabral že blizu 40.000 fl. za nje. — Po cesarskem ukazu se ima gledé na že več mescov terpečo vojsko med Rusijo in Turčijo in za obrano cesarskih mej v vojvodini Serbski in temeškem Banatu postaviti armada z 25.000 vojaki. — Sila deževno vreme v Valahii zadržuje še zmiraj vojsko; zatega voljo se ni zvedilo poslednje dni od nobene večje bitve. Kolikor manj pa se je te dni važnega zgodilo na vojskinem polju, toliko imenitniši novice pa imamo v družih zadevah, ki dotikajo rusovsko-turško vojsko, iz Dunaja, iz Pariza, Londona, Carigrada in Beligrada, namreč: Rusovski poslanec general Orlov ni, kakor se od vsih strani sliši, na Dunaji tega opravil, kar je mislil in želel; naša kakor pruska vlada hočete samostojne ostati in se na nobeno stran rok zvezati dati; 8. dan t. m. je zapustil grof Orlov Dunaj in se naravnost domú podal. Med tem, ko je Orlov na Dunaji bil, je prišel odgovor rusovskega cara na pismo, ki mu ga je Dunajski zbor poslal; ali ta odgovor je tak, da zbor ni v stanu, sultanu svetovati: naj bi bil zadovoljin z njim; v taci okoljshinah meni zbor, naj se rusovska vlada zavolj predlogov svojih naravnost pomeni s turško. — Ker je ura diplomatične zveze iztekla med rusovsko, francozsko in angleško vlado, sta tedaj rusovska poročnika Kiselev in Brunov zapustila Pariz in London; in ravno tako tako bota francozka in angleška poročnika zapustila Petrograd. — V Carigradu so se v ministerstvu zgodile važne premembe: Mehemet Ali Paša, vojni minister in glavár vojskoljubne stranke, je odstavljen, in Riza Paša, ne davnej izvoljen za kapudan-pašata in bolj miroljubne stranke, je izvoljen na mesto njega; Ahmet Paša pa je povzdignjen za kapudan-pašata. Da bi ljudstvo zavolj teh prememb ne počelo nepokoja, so bile vse ulice močno obsedene z vojaki. — V Beligradu je bil 4. dan t. m. že večkrat omenjeni turški ferman slovesno oklican; v Serbii dobivajo Turki zmiraj več prijatlov. Tudi v turški Horvatii, v Bosni in Hercegovini podpisujejo zahvalno pismo na sultana, da pelje vojsko zoper Rusa naprej; posebna deputacija bo perve dni sušca izročila to pismo sultavu. — Omer paša, nevarno bolan več tednov, je spet popolnoma zdrav. — Pregnani predsednik črnogorskega starašinstva in knezov stric Peter Petrovič je umerl v Kotoru. — Knez Danilo se namerja oženiti še to leto. — Starašinstvo in državni zbor v Parizu se bo začel 2. sušca.

Stan kursa na Dunaji 9. februaria 1854.

Obligacije državnega dolga	5 %	89 1/8 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	80 1/4 fl.
	4 1/2 %	78 1/2 "	Windišgrac. " 20 "	27 3/8 "
	4 %	71 "	Waldstein. " 20 "	28 1/2 "
	3 %	54 3/4 "	Keglevičeve " 10 "	10 3/4 "
	2 1/2 %	45 "	Cesarski cekini.	6 fl. 2
Oblig. 5% od leta 1851 B	113	"	Napoleonor (20 frankov)	10 fl. 11
Oblig. zemljiš. odkupa 5%	87	"	Suverendor	18 fl. —
Zajemi od leta 1834 . .	220 1/2	"	Nadavk (agio) srebra:	
" " 1839 . .	131	"	na 100 fl.	28 1/4 fl.

Loterijne srečke:

na Dunaju	} 8. januaria 1854:	50. 31. 83. 77. 16.
v Gradcu		29. 17. 37. 70. 50.

Prihodnje srečkanje bo na Dunaju in v Gradcu 18. februaria 1854.

Lepo seme pahovke (Raygras)

se dobí funt po 15 kraje. na vertu kmetijske družbe v Ljubljani. Kdor ga želi, naj se oglasi pri gosp. dr. Strupi-u. Za zavitek ali zamotaj se plača posebej.